

[Handelsministeren.]

gelse i et europæisk markedsfællesskab og herigennem i det lange løb give den største produktion og beskæftigelse og den højeste levestandard. Danmarks deltagelse i et europæisk markedsfællesskab vil i sig selv give sådanne chancer for større eksport, og det vil afhænge af vor evne til at realisere disse chancer, om markedsplanerne vil betyde stagnation eller give yderligere udviklingsmulighed for vort erhvervsliv.

Udviklingen i de senere år synes mig at give forhåbninger om, at denne opgave vil kunne løses. Det er naturligvis for Danmark et handicap, at det i de senere år ikke har været muligt at forøge vor landbrugseksport i ønskeligt omfang. Dette skyldes ingenlunde svigtende produktivitet og konkurrenceevne i dansk landbrug, som vel i dag står med et mere ydedygtigt og konkurrenceedygtigt produktionsapparat end måske nogen sinde tidligere. Den landbrugsprotektionisme, som stadig trives så frodigt i næsten alle lande, betyder imidlertid, at dansk landbrug ikke kan finde afsætning for sin eksport i et omfang, der modsvarer produktions- og konkurrenceevnen. Vor landbrugseksport har derfor i de senere år stort set været stagnerende.

Forhåbentlig lykkes det at tilvejebringe en nogenlunde tilfredsstillende løsning af landbrugsvarernes indpasning i det kommende europæiske markedssamarbejde og gennem et internationalt samarbejde i øvrigt at lægge en sådan dæmper på landbrugsprotektionismen og selvforsyningstendenserne, at også vor landbrugseksport kan komme til at deltage i den øgede verdenshandel, som udviklingen forhåbentlig vil medføre. Men det er nok realistisk at indstille sig på, at det ekspansionsbehov navnlig for eksporten, som vil melde sig for dansk økonomi i de kommende år, ikke vil kunne finde sin løsning alene over en forøgelse af vor traditionelle landbrugseksport. Hertil kommer, at vi selv med en stadig stigende landbrugsproduktion og -eksport ikke kan regne med herigennem at

få løst det langsigtede beskæftigelsesproblem, som vil melde sig, efterhånden som de store årgange skal indpasses på arbejdsmarkedet. Produktivitetsstigning i landbruget vil formentlig som hidtil betyde, at landbruget kan løse sine produktions- og eksportmæssige opgaver med en stadig faldende arbejdsstyrke.

De opgaver, der her melder sig, må først og fremmest løses over en fortsat forøgelse af eksporten af industrivarer, herunder også den del af industrieksporten, der arbejder med det danske landbrug som råstofbasis. Eksporten af danske industrivarer har i de senere år vist en bemærkelsesværdig fremgang. Tværs gennem gode og mindre gode afsætningskonjunkturer i efterkrigsårene har dansk industri støt fra år til år forøget sin eksport med op til en halv snes procent om året. Denne udvikling har sin baggrund i en dygtig og målbevidst indsats, som dansk industri har grund til at være stolt af, og som jeg ved denne lejlighed gerne vil bevidne min største respekt.

Danmarks deltagelse i Den europæiske Frihandelssammenslutning vil give os chancer for en yderligere forøgelse af denne eksport, efterhånden som den ofte meget høje beskyttelse, der i øjeblikket omgærder de andre medlemslande, gradvis fjernes. Men konkurrencen om at udnytte disse forøgede eksportmuligheder vil blive hård, og det er naturligvis ikke blot dansk industri, som står på spring for at udnytte disse chancer. Det vil næppe heller være tilstrækkeligt, om dansk industri i de kommende år alene forøger eksporten til de andre medlemmer af Den europæiske Frihandelssammenslutning. Skal eksporten kunne forøges i et tilstrækkeligt omfang, må den sættes i vejret også på andre markeder. Jeg tænker her bl. a. på vore vigtige afsætningsmarkeder inden for de seks. Her foreligger tilmed det problem, at så længe det ikke lykkes at realisere et videregående europæisk markedsfællesskab, vil dansk eksport til dette markedsområde lide under det handicap, som følger af dette